

Rotsvaste timing

Jarenlang is het kommer en kwel met de midiclock-timing in combinatie met je daw, en dan ineens komt de ene na de andere oplossing voorbij. Komt de winnaar hier net als bij het voetbal uit Duitsland? We leggen de E-RM Multiclock op de pijnbank.

door Ruud Lekk > ruud@interface.nl

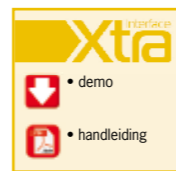
Het zijn vooral gebruikers die hard- en software combineren die al jarenlang lijden onder allerlei sync-ellende. Doe je alles in the box, dan heb je nergens last van. En ook als je exclusief met hardware werkt, gaat het meestal wel goed. Waar het fout gaat, is bij de conversie van met name midiclock vanuit je daw naar de hardware. De 909, die foutloos mee zou moeten lopen, gaat naarmate de song vordert steeds verder achter de track aankachelen, die lekker strakke arpeggioliën zwalkt ertussendoor, en dat ouwe drumbakje dat voor de sfeer via din-sync en een converter is aangesloten... Ach, laat ook maar.

Ik ben een grootverbruiker van apparaten die op midiclock en din-sync lopen, en een deel van mijn grijze haren komt dan ook van bovenstaand soort gedoe. Ik kan me een

track herinneren die ik echt meer dan vijftien keer heb moeten starten en opnemen voordat alles van begin tot eind klopte. Vaak gebruikte ik trucs zoals eerst een lege maat aan het begin te lopen, zodat je kunt testen of alle drummachines wel synchroon lopen.

Mijn eigen euforiemoment was ooit de aanschaf van een Steinberg Midex-8. Die ziet van tevoren wat er uit Cubase komt, en slaat er een kanonvast tempo uit. Ineens klopten al mijn tracks; een rare gewaarwording. Maar dat werkt alleen met Cubase, en de Midex is alweer een oudje. Steinberg's ontwikkelaars team moest zo ongeveer gegijzeld worden voor het überhaupt nog een Windows 7-driver ontwikkelde, dus ik heb weinig hoop op een Windows 10-versie.

Gelukkig leven we in de tijd van de analoge revival, en met de komst van eurorack-systemen die op analoge clocksignalen lopen en een nieuwe generatie analoge bakken,

werd het probleem een stuk actueler, en begon een aantal bedrijven aan het bedenken van een oplossing.

Perfecte sync

Het probleem is eigenlijk heel simpel: je computer, welk merk of operating system ook, heeft er moeite mee om een stabiel kloksignaal op te wekken dat sampleaccuraat is ten opzichte van bijvoorbeeld de audio in je track. Dat komt vooral door iets wat men 'jitter' noemt. Het Duitse E-RM vond hiervoor een hele goede oplossing door naar het verleden te kijken.

In je daw wordt door een vst- of au-plug-in een tijdcodesignaal opgewekt, dat 100% stabiel en accuraat is, omdat het via dezelfde audiodrivers en outputs loopt als de rest van je audio. Dat verstuurt je naar een output van je geluidskaart, en vandaar gaat het naar een extern sync-kastje. Daaraan hang je al je midiclock, sync en analoge clockapparatuur, en voilà: perfect sync.

Maar behalve dat de Multiclock in combinatie met de plug-in een perfect syncsignaal opwekt, zijn er in totaal vier kanalen met vier poorten die zowel midiclock als din-sync kunnen versturen. Elke out heeft z'n eigen regelaar (shift) om het signaal te kunnen bijsturen, mocht het toch fout gaan. Voor creatieve timing is er een shufflepotmeter en Kanaal 1 heeft nog een jack-out voor een analog klokksignaal voor je modulars. Er is verder van alles instelbaar per kanaal: of de output moet dienen als midi, din-sync of ana-

loge clock. Je kunt een offset instellen en maatsorten van 3/8 tot 32/8 worden ondersteund. De analoge clock-out heeft een aantal instelbare dividers, maar helaas zitten die niet op de din-sync-output, dus drummachines met afwijkende ppq-snelheden kunnen niet worden aangestuurd, wat bijvoorbeeld de Arturia Beatstep Pro wel kan. Wel is er via de analoge poort een midigesynctefo beschikbaar. Alles doet wat het moet doen, en werkt zoals het zou moeten. Alleen vind ik zelf de bediening van de programmeerfuncties nogal lastig: alsof je een synth uit eind jaren tachtig zit te editen. Maar goed, deze functies heb je niet elke dag nodig.

Er zijn twee versies van de Multiclock: eentje met en eentje zonder usb. Heb je usb, dan kun je via die poort midimessages vanuit je daw naar de machines sturen. Zonder usb kan dat alleen met midi control changes op een ongebruikte poort.

Nieuwe patterns

De Multiclock kost rond de 450 euro. Het is een typisch Europees nicheproduct: een beetje onlogisch qua bediening, maar alles is superstevig gebouwd. De aansluitingen zijn vrij snel gemaakt: plug-in geïnstalleerd en gaan maar.

En jazeker, die timing is rotsvast. Ik heb allerlei rare dingen getest: vreemde en notoire probleemmachines, onverwachte start/stopacties, kabels eruit trekken, tempo snel verhogen of verlagen: de Multiclock geeft geen krimp. Eén dingetje: het duurt wel een maat voordat de Multiclock z'n syncsignaal gaat sturen. De oplossing is simpel: je track een maat vooruitschuiven in je daw.

Op zich levert mijn Midex ook een strakke clock, maar het zijn de extra functies die de Multiclock de moeite waard maken. Mijn 909 heeft bijvoorbeeld soms de neiging om achter te gaan lopen, en met de shiftknop kun je dat terwijl de song loopt, bijsturen. Fijn! Ook kun je machines die normaal geen shuffle hebben een shufflegroove geven, en ook dat is erg leuk.

Die shiftfunctie is ook gevaarlijk, want een deel van de lol aan oude machines is juist dat er ook weleens iets niet helemaal lekker loopt. Perfectie kan ook heel saai klinken. Met de shiftfunctie kun je dus ook apparaten net niet helemaal goed laten syncen, en ik moet zeggen dat dat helemaal erg gaaf is. Zeker omdat je weet dat het binnen grenzen blijft en je met één draai alles weer perfect

INFO

- prijs excl: € 377,31
- distributie: SchneidersLaden, +49 30 97894136
- internet: www.schneidersladen.de, www.e-rm.de

SPECIFICATIES

- usb-in
- audio-in
- audioclock-out
- 4x din-sync/midi-out
- outputs hebben eigen shift- en shuffle-regelaar
- programmeerbaar
- au/vst-plug-in meegeleverd

hebt lopen. Je kunt maximaal 250 mS voorof achteruit; best veel en zeker hoorbaar. Sterker nog: je kunt geheel nieuwe patterns creëren door een output bijvoorbeeld 1/16 of 1/32 later te laten beginnen.

Dit alles werkt prima. Of de timing werkelijk sampleaccuraat is, boeit mij als gebruiker eerlijk gezegd niet zo: ik heb in de loop de jaren een aardig timinggevoel ontwikkeld en ga af op mijn oren. En die vinden dat het 100% goed is.

Conclusie

Ik ben zeker onder de indruk van de Multiclock. Het is een stevig ding, hij lost een probleem op waar veel producers mee wor-

stelen en doet dat op een prima manier. Er zitten genoeg extra functies op die creatief te gebruiken zijn, of zelfs te misbruiken. En hij doet ook dingen die de handleiding helemaal niet vermeldt, zoals tapesync. Dat de bediening een beetje onhandig is, het een maat duurt voor alles sync, en din-sync alleen op de standaardwaarde aanwezig is, vergeeft je 'm van harte. Dan blijft alleen de prijs nog over. Die is flink, maar als ik terugdenk aan alle uren sync-ellende in het verleden, dan is dat bedrag ineens niet zo onredelijk meer. En ook concurrerende kastjes zitten over het algemeen in deze prijsklasse. Voor probleemoplossing of creatief gebruik kan ik de Multiclock daarom zeker aanbevelen. ■

Bij de sluiting van deze test kwam nog een update uit voor de Multiclock met diverse verbeteringen, zoals Remote via pitchbend voor Shift en CC#1 voor Shuffle, SysEx Pass Thru op usb, Clock Divider beschikbaar voor al types uitgangen, midimapper voor de din-midi-ingang en meer opties in het Offset-menu.

HET OORDEEL

- + superstabile midiclock met uitgebreide mogelijkheden
- zowel midiclock, din-sync als analoge clock-out
- interface soms onlogisch
- din-sync werkt niet met afwijkende ppq-waarden

Erg leuk: je kunt machines die normaal geen shuffle hebben een shufflegroove geven

Tapesync

Als tafefreak kon ik het niet laten om te kijken of de Multiclock ook als sync-box voor multitracktape kan dienen. Ik nam hiervoor het signaal van de plug-in op een spoor van een 4-sporentaperecorder op, en op spoor 2 het gesynctesignaal van een TR-808. Bij het afspelen krijgt de sync-box dan niet het signaal van de plug-in maar van de tape, en laten we een andere drummachine en een arpeggiator meelopen, die gesynct worden vanuit de midiclock. En ja hoor, het werkt perfect – na een beetje experimenteren met opnamelevels en spelen met de ruisonderdrukking. Dus mocht je nog een meersporenrecorder hebben die je eens wilt inzetten met je midispullen, ook dan is de Multiclock de oplossing.